

Od završetka Drugog svjetskog rata svakog kolovoza, više nego inače, povjesničari te ljudi dobre volje podsjećaju na smrt i razaranja u japanskim gradovima Hirošimi i Nagasakiju koja su donijele bačene atomske bombe. Nadnevcima 6. i 9. kolovoza ostali su duboko urezani u kolektivno pamćenje Japana, ali i svih ljudi koji žele mir i zaustavljanje širenja atomskog naoružanja. Ovogodišnja 70. obljetnica atomskog razaranja bila je povodom za razgovor s novim japanskim veleposlanikom u BiH, njegovom ekscelencijom Kazuyom Ogawom.

Razgovarao: Željko Ivković

Veleposlanik Japana u BiH rođen je 1955. U Tokiju je završio pravni fakultet te se zaposlio u Ministarstvu inozemnih poslova. U svojoj karijeri obavljao je više poslova u diplomaciji u Japanu, ali i po veleposlanstvima njegove zemlje diljem svijeta. Tako je službovao u Švicarskoj, Indiji, Francuskoj, Ruandi, a od svibnja 2015. obnaša dužnost veleposlanika u BiH. Osim o Drugom svjetskom ratu te japanskoj kulturi razgovarali smo i o tome kako on vidi život u Bosni i Hercegovini.

Vaša ekscelencija, nalazimo se pred tužnom 70. obljetnicom bacanja atomskih bombi na japanske gradove Hirošimu i Nagasaki što je rezultiralo velikim razaranjem i smrću stotina tisuća civila. Što danas nakon sedam desetljeća taj nemili događaj poručuje cijelome svijetu?

Kao jedina zemlja koja je ikad pretrpjela napad atomskom bombom, Japan pridaje veliku važnost jačanju NPT sporazuma (*Non-proliferation treaty* – Sporazum o zaustavljanju širenja atomskog naoružanja) i približavanju svijetu bez atomskog naoružanja. Gospodin Kishida, aktualni ministar vanjskih poslova

Kazuya Ogawa, veleposlanik Japana u Bosni i Hercegovini

Poučen povijesnim iskustvom u izgradnji svijeta bez

Japana, koji je rođen u Hirošimi, predložio je posjet političkih lidera Hirošimi i Nagasakiju, uključujući i one iz država koje posjeduju nuklearno naoružanje, kao i mladima kako bi se vlastitim očima uvjerili u realnost nakon napada atomskim naoružanjem.

Prolazi i 70 godina od završetka Drugog svjetskog rata u kojemu je Japan bio na strani poraženih, a činjeni su mnogi zločini u ime cara i Japana... Recite nam kako se današnje generacije suočavaju sa zločinima počinjenim 1930-ih i 1940-ih?

Premijer Abe je prije dvije godine izdao sljedeće priopćenje: „Japan ne smije nikad više biti sudionik rata. Ovo je moje uvjerenje koje se temelji na ozbiljnoj griznjoj savjesti zbog događanja u prošlosti. Također sam se obvezao da mi moramo izgraditi doba bez patnji koje su uzrokovane ratnim razaranjima. Japan mora biti zemlja koja pruža ruke prijateljima diljem svijeta kako bi se postigao mir u cijelom svijetu. U posljednjih 68 godina nakon rata Japan je izgradio slobodnu i demokratsku zemlju i ustrajno slijedi put mira. Nema nikakve sumnje da ćemo nastaviti slijediti taj put i u budućnosti. U duhu međunarodne suradnje, Japan će izvršavati svoje obveze vezane za izgradnju mira, stabilnosti i prosperiteta u cijelom svijetu.“

Japanski narod podržava ovu ideju i odlučan je nastaviti svoj put mira.

Može se steći dojam kako jačaju snage koje traže da Japan počne obnavljati svoje vojne potencijale. Takvi zahtjevi posljedica su dijelom spora s Kinom oko dva otoka. Kako Japan namjerava odgovoriti na takve izazove?

U 21. st. svjedočimo brzim promjenama globalnog odnosa

ustvom, Japan je odlučan atomskog naoružanja

snaga u svijetu, koje se odvijaju usporedno s procesom globalizacije. Sigurnosno okružje oko Japana postaje sve opasnije u vidu nuklearnog i raketnog naoružanja koje razvija Sjeverna Koreja. Također postoje i međunarodne prijetnje zasnovane na tehnološkom napretku, uključujući međunarodni terorizam i cyber (računalni) kriminal, kao i povećanje njihova značaja.

U današnjem svijetu niti jedna država ne može sačuvati vlastiti mir i sigurnost sama. Japan, uključujući njegove Snage za samoobranu, doprinosi, u maksimalnoj mogućoj mjeri, naporima za održavanje i uspostavu mira i sigurnosti u svijetu, kao što su na primjer operacije Ujedinjenih naroda za održavanje mira. Čineći stalne napore za izgradnju mira, japanska Vlada je poduzela brojne korake u kreiranju sigurnosne politike koja uključuje donošenje zakonskih okvira iz toga područja.

Zapravo, novi japanski Prijedlog zakona o miru i sigurnosti je trenutno na razmatranju u Parlamentu (japanski Diet). Ova nova zakonska regulativa će omogućiti: (1) optimalan odgovor u svakoj situaciji u kojoj je potrebno zaštititi živote i mirno životno okružje japanskih građana, (2) japanski doprinos miru i stabilnosti međunarodne zajednice, na primjer veće sudjelovanje u operacijama za očuvanje mira Ujedinjenih naroda, kao i ostalih projekata koordiniranih na međunarodnoj razini.

Što se tiče spora s Kinom oko otoka, riječ je o Senkaku otocima. Nema nikakve sumnje da su Senkaku otoci neспорan i nerazdvojni dio japanskog teritorija u svjetlu povijesnih činjenica, kao i na osnovu međunarodnog prava. U svakom slučaju, Senkaku otočje je pod punopravnom kontrolom Japana. Ne postoji problem teritorijalnog suvereniteta koji bi trebalo rješavati vezano uz Senkaku otoke.

Dolazite iz visokorazvijene zemlje koja je u svjetskom vrhu što se tiče mnogih aspekata ljudskog života. Kako iz te perspektive Vi osobno gledate na BiH, njezine narode te situaciju u kojoj se nalazi čitavo bh. društvo koje je, kako znamo, na samom začelju u Europi?

Bosna i Hercegovina je divna zemlja, s iznimnim krajoletima. Posjeduje ogromne mogućnosti razvoja u različitim područjima kao što su: rudarstvo, energetika, poljoprivreda, proizvodnja i turizam... U svakom slučaju, ovi potencijali naizgled nisu dovoljno istraženi, BiH treba jako političko vodstvo kako bi ujedinila narod, nadišla etničke razlike, kao i povijesne nesretne događaje, te početi naporno raditi na razvoju svoje zemlje. Posebna je šteta vidjeti kako mladi ljudi napuštaju ovu zemlju u potrazi za zaposlenjem i boljim životom.

Jedna od najbitnijih stvari za političke vođe ove zemlje je ponuditi san i nadu mladim generacijama koje trebaju donijeti dobrobit svojoj zemlji.

Bosna i Hercegovina i Japan su uspostavili diplomatske odnose 1996. i oni su prijateljski, ali ipak ekonomski odnosi nisu tako dobri. Zbog čega je to tako i kako motivirati japanske kompanije za investiranje u BiH?

Bilateralni odnosi između BiH i Japana su odlični i sljedeće godine će biti dvadeseta godišnjica od njihove uspostave. Mi, Japanci, smo jedan od najbitnijih razvojnih partnera za BiH i naša razvojna pomoć iznosi oko milijardu KM, uključujući 27 milijuna pomoći nakon poplava.

Unatoč tomu, istina je da praktično niti jedna japanska kompanija još nije investirala u BiH.

Razlog je što, pored relativno malog tržišta, investitori još uvijek imaju negativnu percepciju ove zemlje zbog ratnih događanja 90-ih godina 20. st. Kao što sam ranije rekao, BiH bez sumnje ima potencijale. Želim uraditi sve što mogu

kako bi se realizirale investicije japanskih kompanija u BiH, kao recimo slanje trgovinskih i investicijskih misija iz Japana u BiH.

Japanska kultura je globalno veoma prisutna i prepoznata, a postoji mnogo mladih diljem svijeta koji su „opsjednuti“ Japanom. Iza toga sigurno stoji određena strategija i mnogo ulaganja. Recite nam kakvu korist vidite u promociji kulture svoje zemlje?

Pošteno govoreći, vrijednost japanske kulture su otkrili stranci, recimo ykiyo-e, tradicionalnu japansku grafiku, otkrili su i približili svijetu slikari Monet i Van Gogh.

Japanska Vlada nije namjerno potencirala našu kulturu i nije ulagala mnogo u taj segment.

Ipak, posljednjih godina elementi japanske kulture kao što su anime, manga, japanski pop, koji mi zovemo „cool Japan“, dobivaju sve više na popularnosti. Trudimo se promovirati ovaj trend kako bi stranci bolje razumjeli i približili se našoj kulturi. Zadnjih godina opažamo povećanje broja stranih turista u Japanu, ne samo u Tokiju i Kyotu, već i na mnogim drugim privlačnim odredištima u našoj zemlji. Dobro došli u Japan!!

Koliko su kultura naroda iz BiH i bh. umjetnici prisutni i poznati u Japanu...?

Zapravo, najpoznatije osobe iz BiH su gospoda Osim i Halilhodžić, obojica japanski nogometni treneri. Ovaj drugi će voditi japanski nogometni tim barem do Svjetskog prvenstva 2018.

Gledao sam bh. filmove *Ničija zemlja* i *Grbavica*, to su odlični filmovi. Što se tiče pjevača, čuo sam dva značajna imena: Kemal Monteno i Dino Merlin.

Na kraju, zanima nas poziv koji je japanski premijer uputio papi Franji da posjeti Japan. Sveti Otac je izrazio spremnost da to i učini. Imate li nekih informacija o terminu tog posjeta?

Što se tiče poziva japanskog premijera Svetom Ocu da posjeti Japan, on je uručen prošle godine prigodom posjeta premijera Abea Vatikanu. Mi, japanska Vlada i narod Japana, spremni smo ugostiti Papu u svakom trenutku u Japanu, ali zbog velikog broja obveza koje papa Franjo ima u svom rasporedu, još uvijek nije odlučeno kada će se to i dogoditi.